

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอน
โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

The Opinion Of Teachers Leadership Of Administers That Affecting
The Academic Administration Under The Secondary Education Service Area Office 5

สลินทิพย์ อัมปาน^{*1}, ทินกร พูลพุ่ม¹, และวีณา อ่องแสงคุณ¹

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

Salinthip Imparn^{*1}, Tinagorn poolput¹, and Weena Ongsangkong¹

¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Chaopraya University.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครู จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .964

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 อยู่ในระดับมาก 2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง ($r = .955$) โดยทุกภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาต่อผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ทุกด้านเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด ตามลำดับดังนี้ คือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (x_2) ภาวะผู้นำแบบใช้อำนาจ (x_1) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (x_3) และภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน (x_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสม (R) เท่ากับ .955 และสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ได้ร้อยละ 91.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้สมการพยากรณ์ในรูป

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.049 + .753(X_1) + .552(X_2) + .407(X_3) + .010(X_4)$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.911(X_2) + .909(X_1) + .903(X_3) + .902(X_4)$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purposes of this study were to study the level of leadership of school administrators in secondary schools in Chainat province under the secondary education service area office 5 in academic administration of administrators to study the relationship between leadership of school administrators and academic administration of secondary school administrators and to create predictive equations of school administrators' leadership towards academic administration of secondary school administrators in Chainat. The data in this research were 217 teachers. The research instrument in this research is the 5 levels evaluation questionnaires with the confidence value of .964.

The research results were found that the leadership level of school administrators affecting academic administration is at a high level, perceived by secondary school teachers, the level of academic administration is at a high level as perceived by secondary school teachers, the relationship between leadership of school administrators and academic administration is at a high level ($r = .955$), every administrator's leadership has a positive relationship with academic administration of secondary school administrators with the significant difference at the statistical level of .01. It was found that every factor is the best forecasting variables and shown respectively: supportive leadership(x_2) power leadership(x_1) participatory leadership (x_3) and leadership style focusing on job success(x_4). There is a cumulative multiple correlation coefficient(R) of .955 and able to predict academic administration of secondary school administrators in Chainat province under the secondary education service area office 5, with 91.20 percent, statistical significance at the level of .01. The predictive equation as follows.

$$\hat{Y} = 0.049 + .753(X_1) + .552(X_2) + .407(X_3) + .010(X_4)$$

$$\hat{Z} = 0.911(X_2) + .909(X_1) + .903(X_3) + .902(X_4)$$

Keyword : Leadership, Academic Administration

บทนำ

การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 35 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานะเป็นนิติบุคคล แต่จากข้อเท็จจริงที่ได้ปรากฏให้เห็นถึงสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาของประเทศในส่วนภูมิภาค ทั้งในด้านโครงสร้างขององค์การด้านระบบบริหารจัดการ และด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังเกิดปัญหายู่มาก ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์และกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนและการพัฒนาทางการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพ จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ โดยตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการใน

ภูมิภาค พร้อมทั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่ แต่เนื่องจากกระบวนการบริหารจัดการยังคงอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ หรือต้องผ่านความเห็นชอบหรือการอนุมัติของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามเงื่อนไข ที่มีการมอบอำนาจ จึงเป็นเหตุให้สถานศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจได้ด้วยตนเองโดยอิสระ เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ขาดความคล่องตัวและไม่สามารถบริหารจัดการการศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพของสถานศึกษาได้ อันส่งผลต่อคุณภาพในการจัดการศึกษา

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้ได้คุณภาพ ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาปัจจุบัน งานวิชาการได้เจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดสภาพความเลื่อมล้ำกันจนเกิดวิกฤตทางด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษาในเมืองกับชนบท คุณภาพการศึกษาของไทยมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน เยาวชนไทยไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพทางวิชาการ ซึ่งความด้อยคุณภาพมีเหตุปัจจัยมาจากความบกพร่องและความด้อยคุณภาพของปัจจัยการผลิตด้านครู ความไม่ทันสมัยของหลักสูตร เนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้ปรับปรุงให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตในปัจจุบันและการเตรียมตัวเพื่ออนาคต วิธีการเรียนการสอนใช้รูปแบบเดิมๆ เน้นแบบท่องจำ เนื่องด้วยขาดแคลนสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลไม่ได้มาตรฐาน และที่สำคัญอย่างยิ่งคือการส่งเสริม สนับสนุน จากผู้บริหารสถานศึกษาและระดับสูง ผู้บริหารให้ความสนใจกับงานอื่นๆ ของสถานศึกษามากกว่างานวิชาการ ซึ่งเป็นเครื่องบอกเหตุได้ว่า งานวิชาการกำลังจะตกต่ำและด้อยคุณภาพ จึงเห็นได้ว่า สภาพปัญหาปัจจุบันของงานวิชาการนั้น หากสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรหลักในการจัดการดำเนินงานด้านวิชาการมีจุดอ่อน จึงเป็นเหตุให้ประสิทธิภาพของงานวิชาการด้อยลง และส่งผลต่อประสิทธิผลให้ตกต่ำลงไปด้วย (Boonpirom, S., 2009 : 16-20) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรจัดลำดับความสำคัญของภารกิจสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญอันดับแรก คือ การบริหารงานวิชาการ (Sanguannam, C., 2008 : 140)

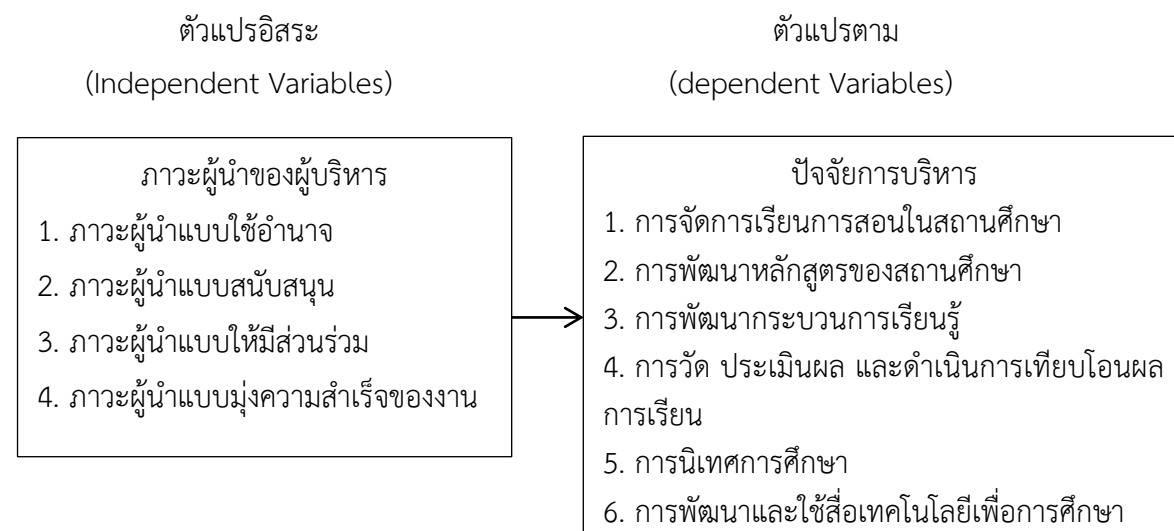
งานบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีขอบข่ายกว้างขวาง เป็นงานที่ต้องเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะเป็นผู้ริเริ่มในการดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปอย่างราบรื่น ดังนั้นในการที่จะดำเนินการบริหารและจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาจำต้องมีภาวะผู้นำที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคต (Charoen, T., 2010 : 168) เพราะงานวิชาการในสถานศึกษาสามารถยกระดับให้สูงขึ้นได้ด้วยความเอาใจใส่ดูแลของผู้บริหาร ทั้งผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาปัจจุบันและปัญหาของงานวิชาการในสภาพนั้นๆ เพื่อจะได้แก้ปัญหาได้ตรงประเด็นและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง (Boonpirom, S., 2009 : 38-39)

ฉะนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำและการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ งานด้านวิชาการในปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนสูงมาก จำเป็นต้องริเริ่มบทบาทใหม่เพื่อปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงโดยมีการศึกษา ค้นคว้า และการทำงานวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการอย่างมาก ทำให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นหลักแห่งความสำเร็จ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ด้อยคุณภาพให้หมดไป (Sanguannam, C., 2008 : 37)

จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ต่ำกว่าผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานและต่ำกว่าผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของประเทศ ซึ่งจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ข้างต้น ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จัดโครงการหลายโครงการที่ส่งเสริมและพัฒนางานทางวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ในส่วนของจังหวัดชัยนาทผู้บริหารโรงเรียนมัธยมทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ได้รับนโยบายและโครงการส่งเสริมและพัฒนางานทางวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาดำเนินการในโรงเรียนซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก

เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย จึงได้ศึกษาในเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยศึกษาจากงานวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ และสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและโรงเรียน ดังนั้น จึงศึกษาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดการประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยผู้วิจัยหวังว่าผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาส่งเสริม พัฒนา และปรับปรุงงานด้านวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ให้มีความเป็นเลิศด้านวิชาการและมีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนของประเทศต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร คือ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 517 คน จากจำนวนสถานศึกษา 13 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 217 คน จากจำนวนสถานศึกษา 13 แห่ง ได้มาจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie, R. V., & Morgan, 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จากจำนวนรวมของประชากรทั้งหมด โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie, R. V., & Morgan, 1970 : 608) และกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษา
2. กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถานศึกษาที่เป็นหน่วยเก็บข้อมูล จากข้อ 1 โดยใช้เกณฑ์ 40% โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .964

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ จำนวน (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ของ Best W. John (Bass, B., 1997 : 190) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Correlation Coefficient) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ของ (Wongratana, C., 2007 : 314) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 อยู่ในระดับมาก รายละเอียดปรากฏดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ด้าน	ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ภาวะผู้แบบใช้อำนาจ	4.06	0.42	มาก
2	ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	4.00	0.58	มาก
3	ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม	3.99	0.57	มาก
4	ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน	4.07	0.52	มาก
	รวม	4.04	0.53	มาก

จากตารางพบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม

การบริหารงานวิชาการตามตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 อยู่ในระดับมาก รายละเอียดปรากฏดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ด้าน	ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.01	0.44	มาก
2	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.05	0.51	มาก
3	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.06	0.42	มาก
4	การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.10	0.58	มาก
5	การนิเทศการศึกษา	4.16	0.53	มาก
6	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.16	0.60	มาก
	รวม	4.08	0.53	มาก

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง ($r = .955$) โดยทุกภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาต่อผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ทุกด้านเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด ตามลำดับดังนี้ คือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (x_2) ภาวะผู้นำแบบใช้อำนาจ (x_1) ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (x_3) และภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน (x_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสม (R) เท่ากับ .955 และสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ได้ร้อยละ 91.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ตารางตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำ

ตัวแปรพยากรณ์	การบริหารงานวิชาการ				
	b	SE _b	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	.049	.087		-0.564	.573
ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X ₂)	.552	.142	.911	-3.889	.00
ภาวะผู้นำแบบใช้อำนาจ (X ₁)	.753	.104	.909	7.208	.00
ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (X ₃)	.407	.144	.903	-2.808	.00
ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน (X ₄)	.010	.134	.902	0.078	.938
Constant (b)= 0.087 R = .955 R ² = .912 Adjusted R square = .912 F= 47.268					

** p < .01

3. สมการพยากรณ์ปรากฏดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 0.049 + .753(X_1) + .552(X_2) + .407(X_3) + .010(X_4)$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.911(X_2) + .909(X_1) + .903(X_3) + .902(X_4)$

การอภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานของผู้บริหารสถานศึกษา จะมุ่งความสำเร็จของงานเป็นสำคัญและอาจเนื่องมาจากในการบริหารหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จเป็นจุดเน้นในการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณ จึงทำให้ผลการสำรวจความคิดเห็นออกมาปรากฏดังกล่าวข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ (Buranathan, E., 2007 : 12), (Sueb Wongchai, T., 2010 : 21) และ (Rattanasri, S., 2011) ได้ถึงภาวะผู้นำและประสิทธิภาพของการทำงานกล่าวโดยสรุปคือ ผู้นำที่มุ่งความสำเร็จของงาน ผู้นำแบบนี้จะกำหนดเป้าหมายของงานและความคาดหวังต่อพนักงานไว้สูง และเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากด้านการนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในหน่วยงานโดยเป็นเครื่องมือของผู้บริหาร ในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของบุคลากรในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้บริหารจะได้ช่วยสร้างความตระหนักให้แก่ครู เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานดำเนินการไปได้อย่างมีทิศทาง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ (Archom, P., 2005), (Srinonyang, P., 2007) และ (Rattanasri, S., 2011) ได้กล่าวถึงการนิเทศโดยสรุปคือ การนิเทศการศึกษาจะช่วยสร้างความตระหนักให้แก่ครู เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่า

เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุการณ์พิเศษเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยภาพรวม ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำแบบใช้อำนาจ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน อยู่ในระดับสูง ($r = .955$) โดยทุกด้านของภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารในแต่ละด้านมีอิทธิพลต่อกระบวนการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาตามบริบทและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไปเนื่องจากภาวะผู้นำในแต่ละประเภทจะสามารถใช้ในการแก้ปัญหาตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นที่แตกต่างกัน และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กระจายอยู่ในพื้นที่ จึงทำให้ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาทกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 เป็นเช่นนี้ และจากการสร้างสมการพยากรณ์พบว่าทุกด้านเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง จะสามารถส่งผลให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายตามสถานการณ์ และบริบทที่ปรากฏ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Thongpan, P., 2009) ได้ศึกษาวิจัยในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และมอคคาห์ (Cathy, C., 1971) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วย ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เรื่อง การสังเกตการสอนการวัดผลและประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานวิชาการและความรับผิดชอบของคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความคิดเห็นต่างกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทความรับผิดชอบ และเอาใจใส่ในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 อยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง โดยทุกภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงควร

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน นำมาปรับใช้ในการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน ส่วนภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมผู้บริหารสถานศึกษาควรรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชา และนำมาพิจารณาในการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ ให้ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ เป็นมิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของผู้ใต้บังคับบัญชา

1.2 ผู้บริหารมีกรณีศึกษา เป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของผู้เรียนและช่วยเหลือผู้เรียนพิการด้อยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจากแนวคิดหรือทฤษฎีของบุคคลอื่น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยภาวะผู้นำของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อแสวงหาแนวพัฒนาภาวะผู้นำในส่วนที่ต้องพัฒนา เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Reference

- Archom, P. (2005). *Academic leadership of school administrators. District Network Group Nong Khai District Educational Service Area Office 1.* (Master of Education), Khon Kaen University. (In Thai)
- Bass, B. (1997). *New paradigm of leadership : AN inquiry into transformational leadership.* Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Boonpirom, S. (2009). *Academic administration.* Nonthaburi: Thai Rom Klao. (In Thai)
- Buranathan, E. (2007). *Leadership and attitude towards work. Participation in work And behavior Good member of the organization: Study only the junior supervisor of a private bank.* (Master of Science Thesis) Kasetsart University. (In Thai)
- Charoen, T. (2010). *Professionalism in educational organization and administration in the educational reform era for Reform 2nd round and external assessment Round 3.* Bangkok: Nawasan Printing. (In Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities.* Educational and Psychological Measurement, 30(3), 608.
- Mccathy, Water M. (1971). *"The Role of the Secondary School Principal in New Jersey"*, Dissertation Abstracts International. 32, 2 (August 1971) : 705-A.

- Rattanasri, S. (2011). *Leadership and academic administration of school administrators. Under office Lopburi Primary Educational Service Area 2.* (Master of Education Thesis). Educational management, Thepsatri Rajabhat University. (In Thai)
- Sanguannam, C. (2008). *Theory and practice in educational administration.* Bangkok: Book Point. (In Thai)
- Srinonyang, P. (2007). *Opinion of education personnel on academic leadership of School Administrators Under the Office of the Kalasin Educational Service Area, District 2.* (Master of Education), Khon Kaen University. (In Thai)
- Suebwongchai, T. (2010). *Relationship between school administrators' leadership and satisfaction Satisfied with the performance of teachers in educational institutions Under the Office of Chanthaburi Educational Service Area Area 2.* (Master's Thesis). Rambhai Barni University. (In Thai)
- Thongpan, T. (2009). *The study of the relationship between transformational leadership of management. With school academic administration Under the Office of the Loei Educational Service Area 1.* (Master's Thesis, Loei Rajabhat University). (In Thai)
- Wongratana, C. (2007). *Techniques for using statistics for research.* Nonthaburi: Thai Neramitkij Inter Progressive. (In Thai)

ผู้เขียน

นางสาวสลินทิพย์ อัมปาน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
13/1 หมู่ 6 ตำบลหนองกรด อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60240
E-mail : st.salinthip2531@gmail.com

ดร.ทินกร พูลพัฒน์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
13/1 หมู่ 6 ตำบลหนองกรด อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60240
E-mail : suntin1955@gmail.com

อาจารย์วีณา อ่องแสงคุณ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
13/1 หมู่ 6 ตำบลหนองกรด อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60240
E-mail : weena.ongs@gmail.com